

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. An Angeli fuerint creati in gratia Sanctificante?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

si alicui concrearetur, quae tamen non posset dici naturalis, sed supernaturalis, quia liberè à DEO concederetur, sic quoque beatitudo supernaturalis esset; si angelus concrearetur. Sed

Dices adhuc, beatitudo consistit in operatione, sed operari praesupponit esse; ergo nec divinitus pro primo instanti potest esse angelus beatus. R. dist. min. supponit esse in tempore nego min. praesupponit esse pro instanti naturae, concedo min. & nego consequenter.

VII. *Non fuerunt tamen sic beati.*
Dico 4. Angeli defacto pro primo instanti creationis suae non fuerunt supernaturaliter beati. Ita Doctor sup.

Probatur primò ex S. Augustino lib. 4. supra Genesim, ubi dicit: Non prius Deum discernere bonos à malis, quam essent discreti inter se, ita ut velit, quòd semper ab initio aequales, vel in naturalibus, vel gratuitis; Item lib. 2. Non prius est Deum ultor, quam aliquis sit peccator: Ex quo sic argumentor: Mali, qui defacto tales sunt, non fuerunt pro primo instanti beati supernaturaliter, quia haec facit beatos impeccabiles; nec etiam fuerunt miseri ex textibus allegatis; ergo fuerunt in statu aliquo medio, sed subsumo: Angeli fuerunt ab initio aequales; ergo nec boni fuerunt pro primo instanti beati. Breviter sic confici potest argumentum; Angeli non fuerunt ab initio miseri; ergo nec beati, patet ant. ex Augustino: patet etiam consequentia ex pari, quòd fuerint aequales.

Probatur secundò: Quia Lex Divina ordinavit, quod constat ex 2. ad Timoth. 2. quòd non coronabitur, nisi qui legitime certaverit; quòdque Judex unicuique reddet secundum opera sua, Matth. 16. quòd tam de Angelis, quam hominibus verum est; ergo Angeli sine merito non habuerunt ab instanti beatitudinem, quae datur in praemium. Confirmatur: Quia naturaliter eam propriis viribus acquirere non potuerunt, sicuti nequeunt homines, & planè docet Concilium Viennense, estque contradictio, quòd aliquid sit supernaturaliter & naturaliter attingibile.

QUAESTIO II.

An Angeli fuerint creati in gratia sanctificante?

I. *Difficilis quaestio.*
Cum Angeli, utpote creaturae rationales, creati sint propter Deum, tanquam finem ultimum beatificè attingendum, & ad eum consequendum habeant solam capacitatem, & propositionem naturalem, ex naturalibus verò attingentiam tantum remotam & inchoatam, ideo hic quaeritur, an ipsi, antequàm ad terminum pervenissent, eguerint gratia sanctificante ad meritorie operandum, & an illam habuerint ab instanti suae creationis, cum media debeant commensurari Fini, & hic est supernaturalis, media quoque debent esse supernaturalia. Et quantum ad primam partem dubii nulla est difficultas.
F. Amandi Hermann Metaphysica.

facultas, quantum ad secundam, plures Scholastici cum Magistro docuerunt, Angelos primò creatos fuisse in naturalibus, postea gratiam fuisse consecutos; Magistrum sequuntur Hugo, Henricus, D. Bonaventura, Richardus, & pro eadem sententia citant Recentiores Scotum. Alii eò contrà docent, Angelos in primo instanti creatos fuisse in gratia sanctificante: Ita D. Thomas, Durandus, Gregorius &c. & conantur hoc ex autoritatibus Patrum confirmare. Scotus autem in hac materia est problematiscus, asserens, certum esse debere, omnes Angelos aliquando fuisse in gratia, non curando, an statim collata fuerit? an prius in naturalibus? notat tamen, quòd, qui ponit Angelos fuisse creatos prius in naturalibus, postea in gratia, plures in eis debeat ponere status, quòd aequè; admitti potest, sicque; salvari poterunt plures Patrum autoritates. Ita;

Dico I. Angelis viatoribus, ad beatitudinem supernaturalem consequendam, necessaria fuit gratia sanctificans cum aliis donis & auxiliis supernaturalibus. I. *Angeli viatoribus necessaria fuit gratia sanctificans.*

Probatur primò ex Scriptura ad Rom. 6. Gratia Dei vita aeterna, Pl. 83. Gratiam & gloriam dabit Dominus. Unde Trident. Sess. 6. can. 2. ait: Si quis dixerit, ad hoc solum Divinam gratiam per Iesum Christum dari, ut facilius homo iuste vivere, & vitam aeternam promoverè possit, quasi per liberum arbitrium sine gratia utrumque sed egre tamen & difficulter possit, anathema sit. Cum ergo gratia non tantum detur ad auferendam difficultatem naturae propter peccatum vulneratae, in ordine ad substantiam aeternam, sed ad supplendam simpliciter impotentiam, in ordine ad supernaturalitatem illius, in quantum homo est inferioris ordinis, idque; etiam Angelus accidat, idem similiter de Angelis dicendum erit.

Probatur secundò ex Patribus nostris Augustino lib. 12. Civit. cap. 9. ubi usurpans illud ad Rom. 6. Caritas Dei diffusa est, ait: cum debita laude Conditoris non ad solos homines sanctos pertinere, verum etiam de sanctis Angelis dici posse, Caritas Dei diffusa est eò per Spiritum Sanctum: & lib. 11. cap. 11. dicit: Omnes Angelos Divinam participasse sapientiam, non solum ut viverent, verum ut sapienter, beateque viverent. D. Bernardo Serm. 22. in Cant. n. 6. ubi disputans Christum factum esse Angelis Redemptionem, ait: Audi breviter: Qui creavit hominem lapsum, deus stanti Angelo, ne laboretur, sic illum de captivitate eruens, sicut hunc à captivitate defendens. Et hac ratione fuit utriusque; Redemptio, solvens illum & servans ipsum. Liqueat ergo sanctis Angelis Dominum Christum fuisse redemptionem, sicut iustitiam, sicut sapientiam, sicut sanctificationem. Idem docet Doctor subtilis 4. d. 4. q. 2. ubi asserit, defacto nulli dari gratiam, nisi per aliquam causam meritoriam, quae meruerit conjunctionem ejus cum DEO, & haec est Christus.

Probatur tertio Ratione: Quia Finis ultimus est Angelis etiam supernaturalis
Qccccc 4 ralis

ralis secundum attingentiam, ergo debent habere gratiam. Sed in contra

III.
Argumentum in oppositum.

Arguitur: Actus dilectionis Dei naturalis & supernaturalis est idem actus, & tendit circa idem objectum, & eodem modo, sed naturalis dilectio non indiget gratia, ergo nec supernaturalis. R. dist. ma. est idem in genere qualitatis secundum substantiam, concedo ma. in genere meriti & in modo, nego ma. ut ergo sit meritorius & supernaturalis, gratia requiritur. Sed

Instatur: Ad supernaturalitatem actus sufficit supernaturalis concursus objectivus, ergo. R. dist. ant. de potentia absoluta, concedo ant. hoc enim insinuat Clementina ad nostrum, de Heret. de lege communi & ordinaria, nego ant. & conf.

IV.

Gratia fuit eis collata pro instanti creationis.

Dico 2. Angelis omnibus pro primo instanti creationis sue fuit collata gratia sanctificans. Ita Authores secundae sententiae.

Probatur primo: Ex autoritate Sanctorum Patrum, D. Augustini, lib. 12. de Civit. cap. 9. ubi ait: *Bonam voluntatem in Angelis quis fecit? Nisi ille, qui eos in bona voluntate cum amore casto creavit, simul eis condens naturam & largiens gratiam, unde sine bona voluntate, hoc est, Dei amore, nunquam Sanctos Angelos fuisse credendum est; Ubi loquitur de gratia, quae simpliciter facit bonum & Deo gratum, & consequenter de gratia sanctificante, ac deinde de malis subjicit: Isti autem, qui, cum boni creati essent, mali sunt. Et in exposit. in Psal. 77. Angelos malos, quantum pertinet ad eorum substantiam, quis alius, quam ipse fecit? Sed malos ipse non fecit. D. Bernardo serm. 5. de Verbis Isaia n. 9. *Sane apud Angelos justitia recta, pura & firma est, sublimis quidem, sed longè inferior, quam divina. Non enim innata est eis, sed a Deo collata, ut natura ipsa, quod ex se est, non modo justitia, sed etiam injustitia capax inveniat, nunquid non est pravit as quaedam, quam in Angelis suis vera justitia illa legitur invenisse. Ubi alius interpretatur, quod etiam in instanti fuerit collata, ubi creati fuerunt, & factis rationabiliter, nam mali, licet recti fuerint, non servaverunt suum principatum, & in veritate & rectitudine non steterunt.**

Probatur Conclusio Ratione

primo: Ideo Deus differret conferre gratiam Angelis, ut ad eam recipendam se disponerent, sed talis dispositio ad gratiam sanctificantem non requiritur, ergo. Secundo; quia primus homo in gratia sanctificante conditus fuit, ergo & Angelus. Tercio, Deus non discernit inter bonos & malos, antequam ipsi se discernant per actus suos, ergo verisimile est, quod usque ad instanti meriti vel demeriti omnes uniformes fuerint. Per hoc patet, quid dicendum sit ad auctoritates aliorum Patrum, qui sentire videntur, quod charitatem affectaverint, eam tamen habere non potuerint, quia loquuntur de charitate Patriae, vel consummata, quam, dolet, quod defacto videat in vasis luteis hominum. Aut etiam fuerunt in opinione eorum, qui in Angelis posuerunt quatuor morulas. Sed

Dices: Deus non sanctificat habentem usum liberi arbitrii, nisi ad illum liberè se disponat, ergo Angeli primo se debuerunt disponere in primo instanti, ut gratiam illam mererentur accipere. R. dist. ant. non sanctificat creaturam, quae per peccatum per se, vel in alio amisit, nisi se ipsam disponat, sicut adulta, concedo ant. nam cum talis creatura habeat principium, per quod liberè gratiam amittit, vult Deus, quod etiam liberè iterum ad se convertat. Non sanctificat ante peccatum, nego ant. & consequenter.

Instabis: Si Angeli omnes creati essent in gratia, nullus eorum cecidisset, quia omnes fuissent supernaturaliter in Deum conversi, ergo: Probatur ant. quia Angelorum voluntas non potest mutari à semel recto accepto. R. negando ant. cum sua probatione, quia Angelorum voluntas non eligit immutabiliter.

Dico 3. Angeli mereri poterunt de condigno, & etiam de condigno collationem gratia sanctificantis datæ illis in primo instanti, defacto tamen nostro modo illam meruerunt.

Probatur prima pars: Quia nihil impedit, quod minus Angeli in illo primo instanti, quo gratiam sanctificantem acceperunt, prius naturam elicerent aliquem actum meritorium de condigno illius gratia, nec etenim hoc ex ullo capite repugnat, nisi gratis, & per eodem principium quis dicere vellet, gratiam sanctificantem requiri ad meritum de condigno, quod tamen probabilissime non est, ut in Theologia suo loco dicitur.

Probatur secunda pars: Ex Patribus, qui dicunt gratiam illis concretam, ergo defacto illam non meruerunt.

Dices: Perfectius est, gratiam accipere ex proprio merito, quam sine illo, ergo sic dicendum. R. negando ant. alias Christus deberet sibi promereri gratiam collatam, quod nemo dicit. Sed

Dico 4. Angeli prater gratiam sanctificantem habuerunt in primo instanti quoque habitum fidei & spei, imò & actum illorum.

Probatur prima pars: Quia fides & spes simul infunduntur cum gratia sanctificante, ut de justificatione hominis docet Theodorus.

Probatur secunda pars: Quia horum actuum sunt capaces. Deinde nullus actus est magis proportionatus ad meritum, quam fides, unde etiam cum D. Augustino supra dici potest, locum habere in Angelis illud ad Hebr. 11. *Accedentem ad Deum oportet credere, quia est.* Hinc credendum est, Angelos habuisse fidem multorum articulorum maxime eorum, quos species divinae essentiae non representabat.

QUÆSTIO III.

An omnes Angeli acceperint aequalem gratiam? Pro resolutione. **Notandum** Deum ab eterno ante præscientiam meritorum Angelorum.